

Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 42/17

Luksemburg, 27 kwietnia 2017 r.

Opinia rzecznika generalnego w sprawie C-186/16
Ruxandra Paula Andriuc I in. / Banca Românească SA

Zdaniem rzecznika generalnego N. Wahla postanowienie umowy kredytowej przewidujące spłatę pożyczonej kwoty w walucie zagranicznej, w której kredyt został udzielony, nie musi stanowić nieuczciwego warunku

Wymóg, zgodnie z którym klauzule umowne muszą być wyrażone prostym i zrozumiałym językiem nie może nakazywać przedsiębiorcy, aby przewidział późniejsze nieprzewidywalne zmiany, takie jak wyjątkowe wahania kursów wymiany walut

W okresie od kwietnia 2007 r. do października 2008 r. Ruxandra Paula Andriuc i 68 innych osób zawarło z rumuńskim bankiem SC Banca Românească umowy kredytowe we frankach szwajcarskich (CHF) celem zakupu nieruchomości, refinansowania innych kredytów lub na potrzeby osobiste. Pożyczkobiorcy byli zobowiązani do spłaty rat kredytowych we frankach szwajcarskich¹.

Kurs wymiany franka szwajcarskiego i leja rumuńskiego (RON) wzrósł mniej więcej dwukrotnie między rokiem 2007 i rokiem 2014. Pożyczkobiorcy uważają, że bank był w stanie przewidzieć wahania kursu franka szwajcarskiego. Wnieśli więc do sądów rumuńskich powództwo, podnosząc, że klauzule przewidujące spłatę kredytu we frankach szwajcarskich obciążają ich ryzykiem zmiany i wobec tego stanowią nieuczciwe warunki.

Prawo Unii² chroni konsumentów przy zawarciu umowy z przedsiębiorcą. W szczególności przewiduje, że warunek może być uznany za nieuczciwy, jeśli powoduje znaczącą nierównowagę wynikających z umowy praw i obowiązków stron ze szkodą dla konsumenta. Nieuczciwy charakter warunku jest określany z uwzględnieniem rodzaju towarów lub usług, których umowa dotyczy i z odniesieniem, w czasie wykonania umowy, do wszelkich okoliczności związanych z wykonaniem umowy oraz do innych warunków tej umowy. Ocena nieuczciwego charakteru warunków nie dotyczy określenia głównego przedmiotu umowy, o ile warunek ten został wyrażony prostym i zrozumiałym językiem.

Sąd rozpatrujący sprawę, Curtea de Apel Oradea (sąd apelacyjny w Oradei, Rumunia), przedłożył Trybunałowi Sprawiedliwości trzy pytania dotyczące zbadania spornego warunku umowy. Dwa z tych pytań mają na celu ustalenie, czy można uznać, że sporny warunek dotyczy głównego przedmiotu umowy, i czy jest on wyrażony „prostym i zrozumiałym językiem”, tak iż nie można byłoby badać jego potencjalnie nieuczciwego charakteru. Ponadto Trybunał został wezwany do udzielenia wyjaśnień co do chwili, w której powinna zostać oceniona „znacząca nierównowaga” między prawami i obowiązkami stron.

W wydanej dziś opinii rzecznik generalny Nils Wahl odniósł się, oprócz treści spornych warunków umownych, również do faktycznych i prawnych okoliczności, w jakich zostały zawarte umowy kredytowe. Wziął on pod uwagę dwa decydujące elementy. Po pierwsze wskazał, że w umowach o kredyt w walucie zagranicznej stosuje się zazwyczaj niższe stopy procentowe niż w umowach w walucie krajowej, właśnie z tytułu „ryzyka kursowego”, które mogą powodować w przypadku

¹ Według informacji, którymi dysponuje Trybunał, kredyty we frankach szwajcarskich zostały zaciągnięte przez ponad 50 tys. gospodarstw domowych w Rumunii.

² Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U 1993, L 95, s. 29 – wyd. spec w jęz. polskim, rozdz. 15, t. 2, s. 288).

dewaluacji waluty krajowej. Po drugie zauważył, że bank bank udzielił konkretnie kredytów we frankach szwajcarskich i że jest uprawniony do uzyskania spłaty tych kredytów w tej samej walucie. Zdaniem rzecznika generalnego obowiązek spłaty rat kredytowych we frankach szwajcarskich nie może być uważany za element posiłkowy umowy, lecz rzeczywiście należy do kluczowych elementów umowy kredytowej w walucie zagranicznej.

Na tej podstawie rzecznik generalny doszedł do wniosku, że **warunek umowy kredytowej, zgodnie z którym pożyczkobiorca musi spłacić kwotę w tej samej walucie, w której została ona przyznana, wchodzi w zakres pojęcia „główny przedmiot umowy”**.

Jeśli chodzi o przedstawione trybunałowi pytanie drugie, rzecznik generalny wyjaśnił, że wymóg, aby warunek umowny był wyrażony prostym i zrozumiałym językiem zakłada, że warunek dotyczący spłaty kredytu w tej samej walucie zostanie zrozumiany przez konsumenta jednocześnie w aspekcie formalnym i gramatycznym, ale również co do jego konkretnego zakresu, w taki sposób, aby właściwie poinformowany oraz dostatecznie uważny i rozsądny przeciętny konsument mógł nie tylko dowiedzieć się o możliwości wzrostu lub spadku wartości waluty zagranicznej, w której kredyt został zaciągnięty, ale również oszacować – potencjalnie istotne – konsekwencje ekonomiczne takiego warunku dla swoich zobowiązań finansowych. **Wymóg, aby warunki umowne były wyrażone prostym i zrozumiałym językiem, nie może jednak sięgać tak daleko, by nakazywać przedsiębiorcy, aby przewidział późniejsze nieprzewidywalne zmiany, takie jak zmiany charakteryzujące wahania kursów wymiany walut, których dotyczy postępowanie główne, ani aby informował o nich konsumenta oraz ponosił ich konsekwencje.**

Wreszcie rzecznik generalny wypowiedział się w kwestii tego, który moment należy wziąć pod uwagę przy ocenie istnienia znaczącej nierównowagi między prawami a obowiązkami stron. Wyjaśnił on, iż pytanie to ma znaczenie tylko w przypadku stwierdzenia przez Trybunał, że sporny warunek nie wchodzi w zakres pojęcia „głównego przedmiotu umowy” lub że nie został wyrażony prostym i zrozumiałym językiem. Rzecznik generalny uważa, że przedsiębiorca nie może ponosić odpowiedzialności za zmiany następujące po zawarciu umowy, które są niezależne do jego woli (takie jak w szczególności zmiany kursu walut). Gdyby miało być inaczej, na przedsiębiorcę zostałyby nałożone nie tylko nieproporcjonalne zobowiązania, ale naruszona zostałaby również zasada pewności prawa. Rzecznik generalny stwierdził w tym względzie, **że należy uwzględnić wszystkie okoliczności, które przedsiębiorca mógł w sposób uzasadniony przewidzieć w chwili zawarcia umowy. Natomiast nierównowagi tej nie można oceniać w świetle zmian następujących po zawarciu umowy, takich jak zmiany kursu walut, na które przedsiębiorca nie miał wpływu i których nie mógł przewidzieć (takich jak zmiany kursu walut).**

UWAGA: Opinia rzecznika generalnego nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości. Zadanie rzeczników generalnych polega na przedkładaniu Trybunałowi, przy zachowaniu całkowitej niezależności, propozycji rozstrzygnięć prawnych w sprawach, które rozpatrują. Sędziowie Trybunału rozpoczynają właśnie obrady w tej sprawie. Wyrok zostanie wydany w terminie późniejszym.

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) opinii jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu przedłożenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793